

II WOJNA ŚWIATOWA W PAMIĘCI SPOŁECZŃSTWA POLSKIEGO

MUZEUM II WOJNY ŚWIATOWEJ

RAPORT Z BADANIA

Lipiec 2009

RESEARCH INTERNATIONAL

SPIS TREŚCI

STRONA	TYTUŁ
3	Wprowadzenie – cele badania oraz metodologia
4	Czy Muzeum II wojny światowej jest potrzebne?
11	Co powinno przekazywać Muzeum II wojny światowej?
25	Jak powinno wyglądać Muzeum II wojny światowej?
28	Gdzie powinno być zlokalizowane Muzeum II wojny światowej?
31	Podsumowanie
	Aneksy

WPROWADZENIE - CELE BADANIA ORAZ METODOLOGIA

Cele badania:

Rocznica wybuchu II wojny światowej jest okazją do upamiętniania wydarzeń, które miały miejsce 70 lat temu, ale jednocześnie powinna stanowić impuls dla odbudowywania pamięci Polaków o wojnie. U podstaw takiej pracy leżeć powinna pogłębiona diagnoza stanu społecznej świadomości na ten temat. Przeprowadzono badanie o dużym zasięgu, którego celami było:

- określenie społecznych oczekiwań wobec form upamiętniania wydarzeń II wojny światowej;
- diagnoza stanu polskiej potocznej pamięci zbiorowej o II wojnie światowej.

W tym dokumencie przedstawiono opinie dotyczące Muzeum II Wojny Światowej. W celu uzyskania odpowiedzi na pytania badawcze, w dniach 20/05/2009-20/06/2009 przeprowadzono:

- 12 dyskusji grupowych: w Warszawie, Katowicach, Gdańsku, Przemyślu oraz Białymstoku. Respondentami były osoby w wieku 18-65 lat, interesujące się historią, posiadające średnie lub wyższe wykształcenie. Wybór wypowiedzi uczestników spotkań znajduje się w Aneksie 1.
- badanie ilościowe realizowane metodą osobistego wywiadu kwestionariuszowego, w mieszkaniach respondentów na reprezentatywnej próbie dorosłej ludności Polski. Wielkość całej próby: N=1200.

Czy Muzeum II wojny światowej jest potrzebne?

CZY MUZEUM II WOJNY ŚWIATOWEJ JEST POTRZEBNE?

Upamiętnienie
bohaterstwa tych, którzy
polegli w walce o Polskę

Zaspokojenie potrzeby
obiektywnego spojrzenia na
wojnę (archiwizacji
dostępnych materiałów,
zbliżania się do „prawdy
obiektywnej”)

Przestrzeżenie przed
skutkami wojen i systemów
totalitarnych

We wszystkich grupach dyskusyjnych **zdecydowanie pozytywnie** oceniono pomysł utworzenia Muzeum II Wojny Światowej. W opinii respondentów, jest ono potrzebne, ponieważ ma do spełnienia wielorakie funkcje społeczne:

Rejestracja wspomnień
świadków wojny – pokolenia,
które odchodzi

Podtrzymywanie pamięci o
bardzo ważnym wydarzeniu
historycznym – ostatniej
wojnie światowej

Edukacja młodych pokoleń,
pokazywanie historii
własnego kraju

Pojedynczy uczestnicy dyskusji wyrażali opinie krytyczne. Koncentrowały się one wokół:

- istnienia bardziej pilnych potrzeb w Polsce – szczególnie w dobie kryzysu gospodarczego
- ogólnego przesytu informacyjnego na temat wojny („za dużo się o niej mówi”)

CZY MUZEUM II WOJNY ŚWIATOWEJ JEST POTRZEBNE?

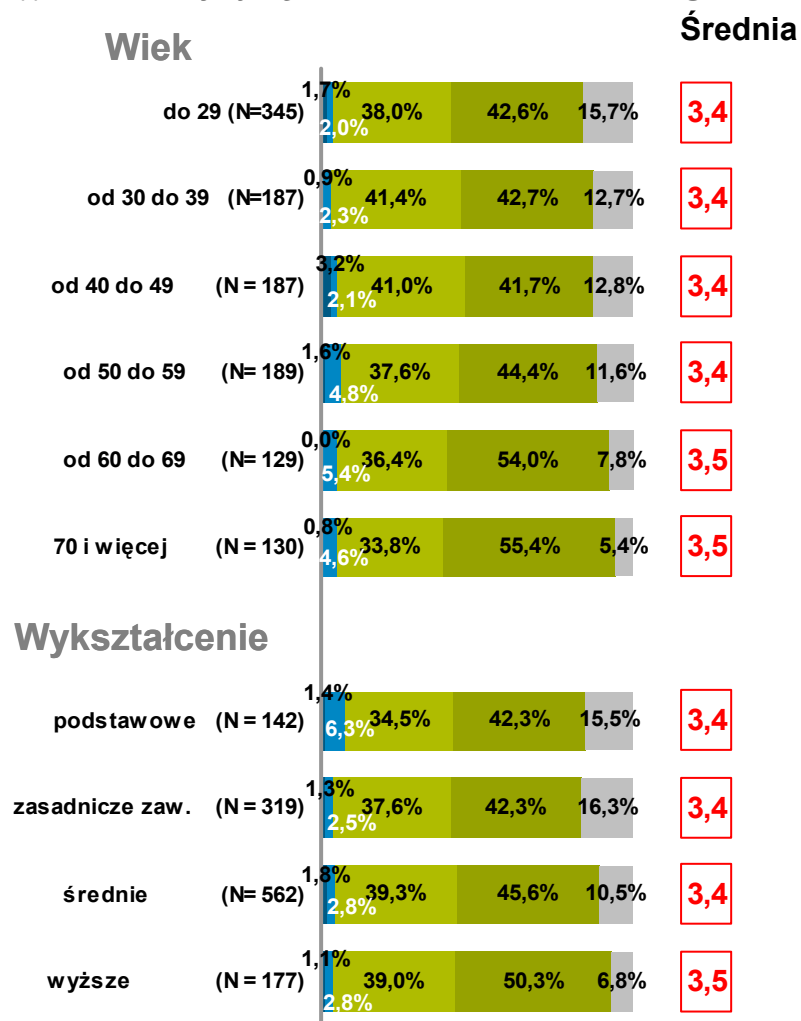
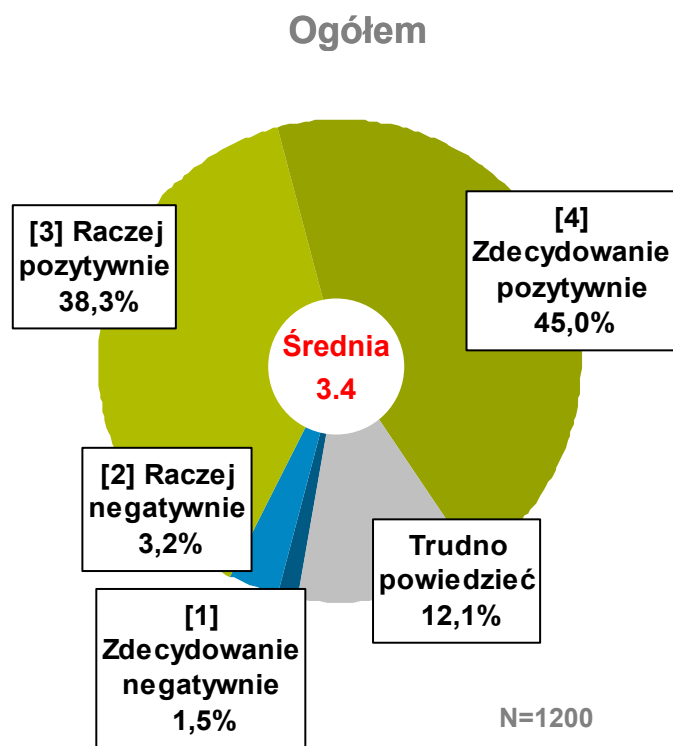

- Badanie ilościowe **potwierdziło opinie wyrażane podczas grup dyskusyjnych**. Wśród respondentów dominuje pogląd, że Muzeum jest potrzebne, a opinię taką najczęściej uzasadniano tym, że:
  - należy podtrzymywać pamięć o II wojnie światowej;
  - trzeba przekazywać młodym pokoleniom wiedzę o wojnie;
  - pamięć o wojnie ważna jest dla polskiej tożsamości narodowej;
  - potrzebne jest centrum edukacji, badań i gromadzenia pamiątek związanych z tym okresem.
- Przekonanie o konieczności utworzenia Muzeum wzrasta wraz z wykształceniem: Polacy z wyższym wykształceniem są relatywnie najbardziej przekonani o potrzebie jego utworzenia.
- W nielicznych **wypowiedziach krytycznych** wyrażanych w badaniu ankietowym najczęściej wspomniano, że
  - w Polsce jest wiele muzeów z ekspozycjami dotyczącymi wojny oraz,
  - że aktualnie są pilniejsze potrzeby, które wymagają dużych nakładów finansowych.

CZY MUZEUM II WOJNY ŚWIATOWEJ JEST POTRZEBNE?

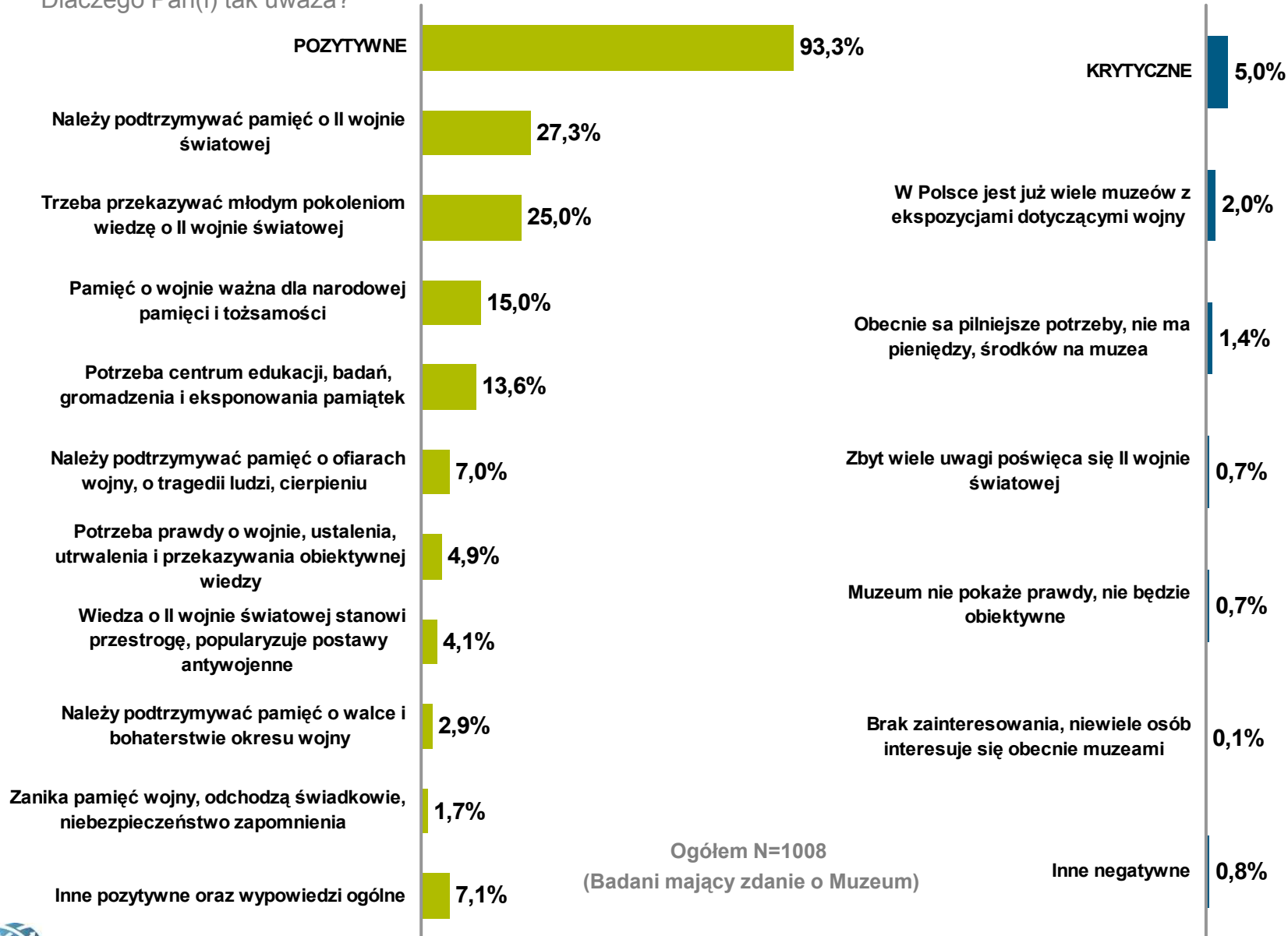
W Polsce ma powstać Muzeum Drugiej Wojny Światowej. Jak Pan(i) ocenia inicjatywę zbudowania w Polsce takiego muzeum?

■ [1] Zdecydowanie negatywnie   ■ [2] Raczej negatywnie
■ [3] Raczej pozytywnie   ■ [4] Zdecydowanie pozytywnie
■ Trudno powiedzieć

CZY MUZEUM II WOJNY ŚWIATOWEJ JEST POTRZEBNE?

Dlaczego Pan(i) tak uważa?

CZY MUZEUM II WOJNY ŚWIATOWEJ JEST POTRZEBNE?

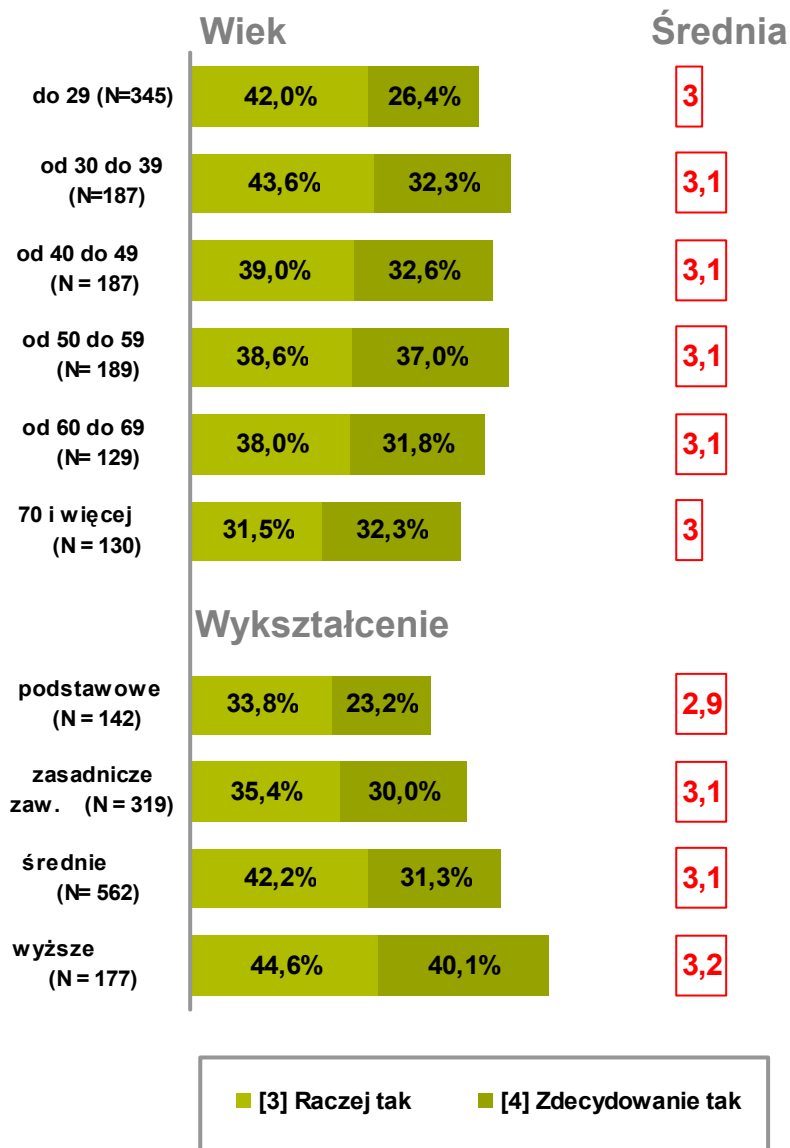
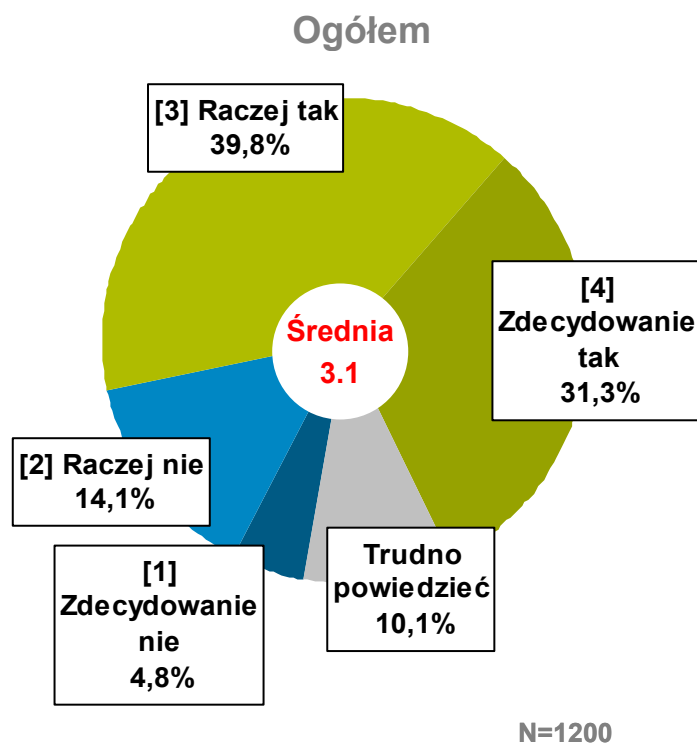

- Pozytywne opinie na temat powołania muzeum wiążą się chęcią odwiedzenia **Muzeum II Wojny Światowej** – ponad 60 % respondentów deklaruje taki zamiar, a co czwarty badany odpowiada „zdecydowanie tak”.
- Deklarowana chęć odwiedzin związana jest z wykształceniem: najwyższy odsetek odpowiedzi wyrażających chęć („raczej tak” i „zdecydowanie tak”) występuje w grupie osób z wyższym wykształceniem, najniższy wśród respondentów z wykształceniem podstawowym.
- Największe zainteresowanie odwiedzinami w Muzeum deklarują osoby w wieku 50-59. W trakcie grup dyskusyjnych dowiedzieliśmy się, że osoby starsze mają problem z podróżowaniem i dotarciem do miejsc użyteczności publicznej ze względu na problemy zdrowotne (w tym również z poruszaniem się), natomiast młodszy odczuwają mniejszą potrzebę poznawania przeszłości – i muszą być z reguły zachęceni do tego przez starszych.

CZY MUZEUM II WOJNY ŚWIATOWEJ JEST POTRZEBNE?

Proszę powiedzieć, czy Pan(i) osobiście jest zainteresowany(a) wizytą w Muzeum II Wojny Światowej?

Co powinno przekazywać Muzeum II wojny światowej?

CO POWINNO POKAZYWAĆ MUZEUM II WOJNY ŚWIATOWEJ?

WOJNA W POLSCE ORAZ UDZIAŁ POLAKÓW W II WOJNIE ŚWIATOWEJ

W opinii uczestników grup dyskusyjnych, muzeum powinno eksponować działania związane z wojną na terenie Polski oraz aktywność Polaków poza granicami kraju: głównym odbiorcą będą Polacy, szczególnie młodzi, którzy powinni zapoznać się przede wszystkim z własną historią.

Mniejszą rolę w muzeum odgrywać powinna wojna w Europie – w opinii dyskutantów zaprezentowanie jej przebiegu stanowi jednak niezbędne tło do przedstawienia losów Polski. Sugerowano, aby losy krajów pozaeuropejskich przedstawić w sposób syntetyczny, aby odwiedzający mógł, abstrahując od szczegółów, uzyskać ogólny obraz wydarzeń.

POLIFONICZNOŚĆ NARRACJI

Większość respondentów zdawała sobie sprawę, że nie ma możliwości przedstawienia historii II wojny światowej w sposób bezdyskusyjny – wiele wydarzeń to kwestie sporne, dzielące narody i opcje polityczne. Z tego względu proponowano skonstruowanie jak najbardziej wielogłosowej narracji, ukazującej wojnę z różnych punktów widzenia (np. Polaka, Żyda, mieszkańca miasta, mieszkańca wsi, a nawet Niemca). Każdy z odwiedzających będzie mógł samodzielnie wyciągać wnioski na temat poszczególnych wydarzeń.

CO POWINNO POKAZYWAĆ MUZEUM II WOJNY ŚWIATOWEJ?

BRAK TENDENCYJNOŚCI

Dyskutanci podkreślali, że należy unikać stereotypowego przedstawiania narodowości – Niemców jako złych, Polaków jako dobrych. Podkreślano, że Muzeum powinno piętnować negatywne postawy i zachowania, ale nie podsycać międzynarodowe spory. Proponowano, że warto pokazać zarówno dobrego Niemca, pomagającego Polakom, jak i złego Polaka (na przykład szmalcownika). Pozwoli to uniknąć zbyt prostych uproszczeń, jednocześnie przekazując informacje na temat ogromu tragedii i dylematów moralnych, jakie wywołuje wojna.

UKAZANIE ŻYCIA „ZWYKŁYCH” POLAKÓW PODCZAS WOJNY

Życie codzienne jest sferą najbliższą każdemu człowiekowi, to na nim koncentruje się zdecydowana większość jego aktywności (a nie na polityce czy nauce). Z tego powodu najbardziej skutecznym sposobem pokazania ogromu zniszczeń wojennych oraz związanych z nimi cierpień jest przedstawienie ich w życiu codziennym Polaków podczas II wojny (rozłąka z bliskimi, trudności w zaspokajaniu podstawowych potrzeb /jedzenie, picie/, ciągła obawa o życie i zdrowie swoje oraz najbliższych).

„TYPOWE” EKSPONATY (NP. BROŃ, UBRANIA WOJSKOWE)

Działania militarne stanowią ważny wymiar wojny. Dyskutanci uważają, że w ekspozycji Muzeum powinny się znaleźć także eksponaty/ materiały prezentujące działania o charakterze militarnym.

CO POWINNO POKAZYWAĆ MUZEUM II WOJNY ŚWIATOWEJ?

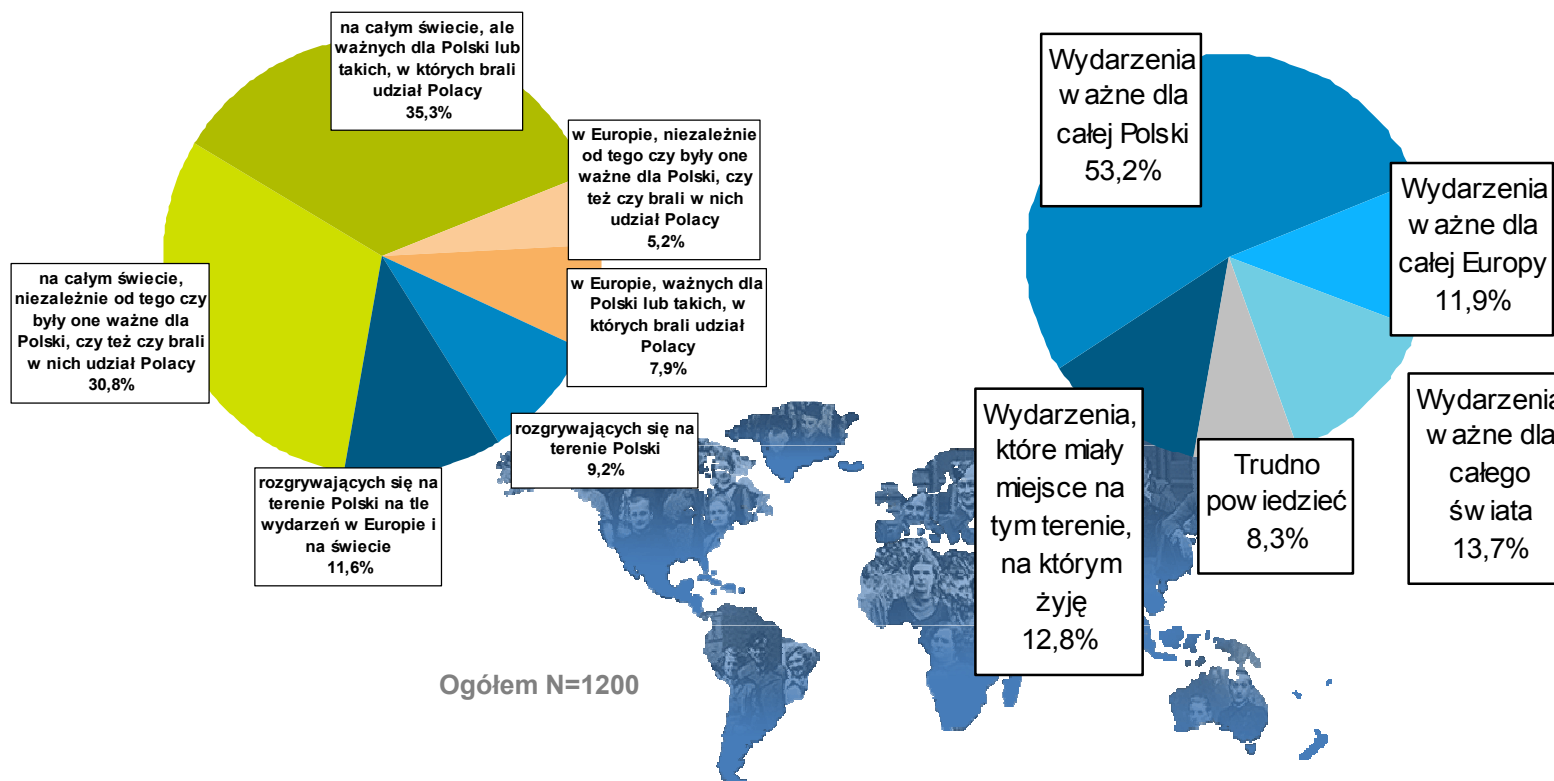
- Większość (61%) uczestniczących w badaniu ilościowym podkreśla, że w Muzeum szczególnie istotne jest wskazanie w ekspozycji tych faktów i miejsc, które są **ważne dla Polaków**.
- Jednocześnie, większość badanych wyraża pogląd, że nie można wydarzeń istotnych dla Polaków izolować od ogólnego tła:
  - dwie trzecie życzy sobie przedstawienia wydarzeń związanych z II Wojną Światową, które miały miejsce na całym świecie;
  - co piąty uczestnik badania postuluje skupienie się głównie na obszarze Polski (Europa i świat powinny stanowić tło dla pokazania losów Polski);
  - co dziesiąty badany preferuje skupienie się na zdarzeniach, które wystąpiły na terenie Europy
- Opinie te zbieżne są z odpowiedziami na pytanie sondujące zainteresowania historią II wojny światowej, z których wynika, że
  - największą grupę (53%) badanych stanowią zainteresowani zagadnieniami ważnymi w skali Polski,
  - ale około jednej czwartej deklaruje zainteresowanie zagadnieniami istotnymi w perspektywie globalnej (14%) lub kontynentalnej (12%).

CO POWINNO POKAZYWAĆ MUZEUM II WOJNY ŚWIATOWEJ?

II wojna światowa toczyła się na wielu frontach, w wielu państwach. Czy Pan(i) zdaniem planowane Muzeum Drugiej Wojny Światowej powinno opowiadać o wydarzeniach II wojny światowej:

Jakie wydarzenia z historii II wojny światowej są dla Pana(i) najbardziej interesujące?

CO POWINNO POKAZYWAĆ MUZEUM II WOJNY ŚWIATOWEJ?

METODA BADANIA PREFERENCJI

- Do analizy preferencji w zakresie celów i tematyki ekspozycji Muzeum zastosowano złożoną technikę pomiaru zwaną MaxDiff (Maximum Difference Scalling).
- MaxDiff jest najlepszą dotąd opracowaną metodą pomiaru preferencji wobec dowolnych obiektów, które mogą być porównywane według jednego kryterium (np. wolę bardziej to niż tamto, to jest ważniejsze niż tamto). Jest to technika łatwa dla respondenta, a złożoność tej metody przeniesiona jest na etap analizy danych wykonywanej przy pomocy specjalnego oprogramowania.
- W praktyce respondentom pokazujemy generowane przez oprogramowanie zestawy ocenianych obiektów – np. możliwych celów Muzeum czy tematów ekspozycji, po kilka w jednym zestawie. Następnie dla każdego zestawu prosimy o wybór najważniejszego i najmniej ważnego lub wzbudzającego największe i najmniejsze zainteresowanie.
- Celem analizy danych w metodzie MaxDiff jest uzyskanie ocen ważności lub preferencji dla każdego badanego obiektu (w tym wypadku celu Muzeum i tematu ekspozycji). Im częściej wybierany, tym ważność (preferencje) wyższe, im częściej odrzucany – niższe. Średnie użyteczności są miarą preferencji i mogą przyjmować wartość od 100 do 0.
- Program wylicza preferencje każdego respondenta względem badanych cech. Na tej podstawie można ustalić, które cele/ tematy ekspozycji są przeciętnie najbardziej preferowane, a także, który z nich okazał się najbardziej preferowany przez konkretnego badanego. Tym samym można wyliczyć odsetek wybierających jako najważniejszy każdy z celów/ tematów ekspozycji (pierwszy, drugi, trzeci wybór).

CO POWINNO POKAZYWAĆ MUZEUM II WOJNY ŚWIATOWEJ?

CELE MUZEUM

- Na podstawie wyników badań cele muzeum podzielić można na cztery kategorie:
  - Bardzo ważne dla respondentów (przez ponad jedną trzecią lokowane wśród trzech najważniejszych):
    - Pokazywać przebieg wojny zgodnie z prawdą historyczną, bez uprzedzeń i negatywnych emocji
    - Pokazać okrucieństwo i zło, które w ludziach wywołała wojna
    - Pokazać straty i cierpienia poniesione przez Polaków
    - Pokazać bohaterstwo polskich żołnierzy
  - Ważne (przez ponad 20 procent lokowane wśród trzech najważniejszych):
    - Budzić dumę z tego, jak Polacy zachowywali się w czasie wojny
    - Podkreślić że wojna nie jest sposobem na rozwiązywanie konfliktów
    - Pokazać, że nawet w czasie wojny byli ludzie, którzy potrafili zachowywać się bohatersko, chociaż nie byli żołnierzami
  - Średnio ważne (przez ponad 10 procent lokowane wśród trzech najważniejszych):
    - Starać się uwzględniać różne punkty widzenia na wojnę, przewyżając konflikty, uwarunkowania kulturowe, religijne i polityczne”
    - Zapobiegać ignorancji, uczyć o tym, co się wydarzyło w czasie wojny
    - Zademonstrować polskie spojrzenie na II wojnę światową i udział Polski w wojnie
  - Mniej ważne:
    - Pokazywać podobieństwa i różnice wojennych losów Polaków i innych narodów
    - Pokazać bohaterstwo żołnierzy innych armii
    - Pokazać cierpienia i straty poniesione przez inne narody
- Najważniejsze w opinii badanych są zatem:
  - dążenie do obiektywnej, bezstronnej narracji połączonej z refleksją nad złem, jakim była II wojna światowa:
  - prezentacja cierpień i bohaterstwa Polaków.
- Najmniej istotne zdaniem okazały się zagadnienia dotyczące innych społeczeństw: podobieństwa i różnice w wojennych doświadczeniach Polaków i innych narodów, bohaterstwo żołnierzy innych armii oraz cierpienia i straty poniesione przez inne narody.

CO POWINNO POKAZYWAĆ MUZEUM II WOJNY ŚWIATOWEJ?

CELE MUZEUM

- Szczegółowa analiza danych (por.: Aneks 1, s.6 -8) wskazuje na **zróźnicowanie preferencji** w zakresie celów muzeum ze względu na cechy społeczno – demograficzne badanych:
  - Kobiety akcentują ważność eksponowania tego, że wojna nie jest sposobem na rozwiązywanie konfliktów, ukazania okrucieństwa i zła oraz konieczności zapobieganie ignorancji;
  - Mężczyźni z kolei podkreślają, że Muzeum powinno przede wszystkim budzić dumę z tego, jak Polacy zachowywali się w czasie wojny, pokazać bohaterstwo polskich żołnierzy i zademonstrować polskie spojrzenie na II wojnę światową.
- Wiek:
  - Najmłodszy respondenci (do 29 roku życia) najczęściej zwracają uwagę na to, że Muzeum powinno przede wszystkim budzić dumę z tego, jak Polacy zachowywali się w czasie wojny, pokazywać bohaterstwo polskich żołnierzy.
  - Respondenci w wieku 40-59 zwracają szczególną uwagę na to, aby pokazywać przebieg wojny zgodnie z prawdą historyczną, bez uprzedzeń i negatywnych emocji oraz podkreślać, że wojna nie jest sposobem na rozwiązywanie konfliktów.
- Dla respondentów z wykształceniem wyższym częściej niż dla pozostałych uczestników badania, istotne jest to, aby muzeum:
  - pokazywało przebieg wojny zgodnie z prawdą historyczną, bez uprzedzeń i negatywnych emocji,
  - uwzględniało różne punkty widzenia na wojnę, przewyciężało konflikty, uwarunkowanie kulturowe, religijne i polityczne.

CO POWINNO POKAZYWAĆ MUZEUM II WOJNY ŚWIATOWEJ?

Trwają dyskusje na temat głównych celów, którym służyć ma Muzeum Drugiej Wojny Światowej. Za chwilę zobaczy Pan(i) listę zawierającą niektóre cele Muzeum. Przy każdej liście proszę wskazać taki cel Muzeum, który jest Pana(i) zdaniem najważniejszy i taki, który jest według Pana(i) najmniej ważny.

CO POWINNO POKAZYWAĆ MUZEUM II WOJNY ŚWIATOWEJ?

Trwają dyskusje na temat głównych celów, którym służyć ma Muzeum Drugiej Wojny Światowej. Za chwilę zobaczy Pan(i) listy zawierające niektóre cele Muzeum. Przy każdej liście proszę wskazać taki cel Muzeum, który jest Pana(i) zdaniem najważniejszy i taki, który jest według Pana(i) najmniej ważny.

Średnie użyteczności

CO POWINNO POKAZYWAĆ MUZEUM II WOJNY ŚWIATOWEJ?

- **TEMATY**, które zdaniem respondentów powinno eksponować Muzeum, to, przede wszystkim **Powstanie Warszawskie oraz wojna obronna 1939**.
- Dla co dziesiątego respondenta bardzo ważne jest, aby w Muzeum pokazano zbrodnie wojenne. Istotne jest także upamiętnienie cierpień ludności polskiej, represji i ofiar oraz zagłady ludności żydowskiej – Holocaust.
- Szczegółowa analiza danych (por.: Aneks 1, s. 9 -11) wskazuje na **zróżnicowanie preferencji** w zakresie tematyki ekspozycji ze względu na cechy społeczno – demograficzne badanych:
  - kobiety relatywnie częściej preferują problematykę związaną z życiem codziennym w okresie wojny, cierpieniami ludności, wypędzeniami, podczas gdy mężczyźni akcentują ważność tematów związanych z walkami militarnymi regularnych armii, walkami partyzanckimi czy działaniami wywiadu;
  - badani z wyższym wykształceniem relatywnie często wskazują ważność walk żołnierzy polskich, lotników i marynarzy w Europie Zachodniej i Afryce Północnej oraz problematykę Zagłady.
  - badani o niskim poziomie formalnego wykształcenia akcentują zagadnienia związane z cierpieniami ludności cywilnej, wysiedleniami i zbrodniami wojennymi.

CO POWINNO POKAZYWAĆ MUZEUM II WOJNY ŚWIATOWEJ?

- Analiza wskazuje też na pewne geograficzne zróżnicowania zainteresowań Polaków:
  - wojna obronna we wrześniu 1939 roku szczególnie interesuje mieszkańców Polski centralnej, południowej i wschodniej,
  - życie codzienne ludności cywilnej w czasie wojny wypędzenia, wysiedlenia i przymusowe migracje ludności polskiej oraz cierpienia innych narodów - mieszkańców województw zachodnich i północnych,
  - zaś konflikty pomiędzy Polakami i Ukraińcami w czasie wojny, walki z Ukraińską Powstańczą Armią (UPA) – osoby z Mazowsza, z Polski wschodniej i województw zachodnich.

CO POWINNO POKAZYWAĆ MUZEUM II WOJNY ŚWIATOWEJ?

Trwają dyskusje, co powinno być pokazane w Muzeum. Za chwilę zobaczy Pan(i) listy z propozycjami tematów, które mogą być pokazane. Przy każdej liście proszę wskazać taki temat, który jest Pana(i) zdaniem najważniejszy i taki, który jest według Pana(i) najmniej ważny.

CO POWINNO POKAZYWAĆ MUZEUM II WOJNY ŚWIATOWEJ?

Trwają dyskusje, co powinno być pokazane w Muzeum. Za chwilę zobaczy Pan(i) listy z propozycjami tematów, które mogą być pokazane. Przy każdej liście proszę wskazać taki temat, który jest Pana(i) zdaniem najważniejszy i taki, który jest według Pana(i) najmniej ważny.

Średnie użyteczności

Jak powinno wyglądać Muzeum II wojny światowej?

JAK POWINNO WYGLĄDAĆ MUZEUM II WOJNY ŚWIATOWEJ WYPOWIEDZI RESPONDENTÓW

*Nie wyobrażam sobie, żeby gimnazjaliści w dobie gier komputerowych weszli i obejrzeni hełm przez szybę, bo oni wyjdą znudzeni. Teraz do dzieci przemawiają bodźce wizualne, dźwięki a nie, że podejdzie dziecko z przewodnikiem i usłyszcy:
„to jest hełm” [Warszawa, 26-45]*

Może być na przykład trójwymiarowy obraz, taki, że się stanie i będzie się wydawało, że uczestniczy w bitwie (...) Ludzie potrzebują namacalnych dowodów [Warszawa, 26-45]

Na przykład można pokazać wątek jakiejś konkretnej rodziny, że taka mieszkała, pod tym numerem i takie były ich losy. Nawet, jeżeli były brutalne [Warszawa, 26-45]

JAK POWINNO WYGLĄDAĆ MUZEUM II WOJNY ŚWIATOWEJ

Bardzo ważny temat w trakcie grup dyskusyjnych. Respondenci podkreślali, że tylko dobrze przygotowana ekspozycja zachęci do odwiedzenia Muzeum.

**DOŚWIADCZENIE
BEZPOŚREDNIEGO KONTAKTU
Z PRZESZŁOŚCIĄ
„DOTKNIĘCIE HISTORII”**

Wizyta w Muzeum powinna stwarzać możliwość doświadczenia przeszłości, zmysłowego z nią kontaktu.

MULITMEDIALNOŚĆ:

- projekcje
- prelekcje
- pokazy filmów
- efekty wizualne oraz dźwiękowe (np. symulacja odgłosu bomby, samolotu)
- nagrania relacji bezpośrednich świadków wydarzeń

Warunek konieczny, aby zainteresować wystawą osoby młode, przyzwyczajone do ciągłych zmian oraz dużej liczby bodźców.

**MUZEUM POWSTANIA
WARSZAWSKIEGO JAKO
PRZYKŁAD**

Respondenci deklarowali, że Muzeum Powstania Warszawskiego spełnia wymagania stawiane nowoczesnej instytucji muzealnej.

- CENA BILETÓW:
- wstęp wolny
- Niska cena – system zniżek

Gdzie powinno być zlokalizowane Muzeum II wojny światowej?

LOKALIZACJA MUZEUM

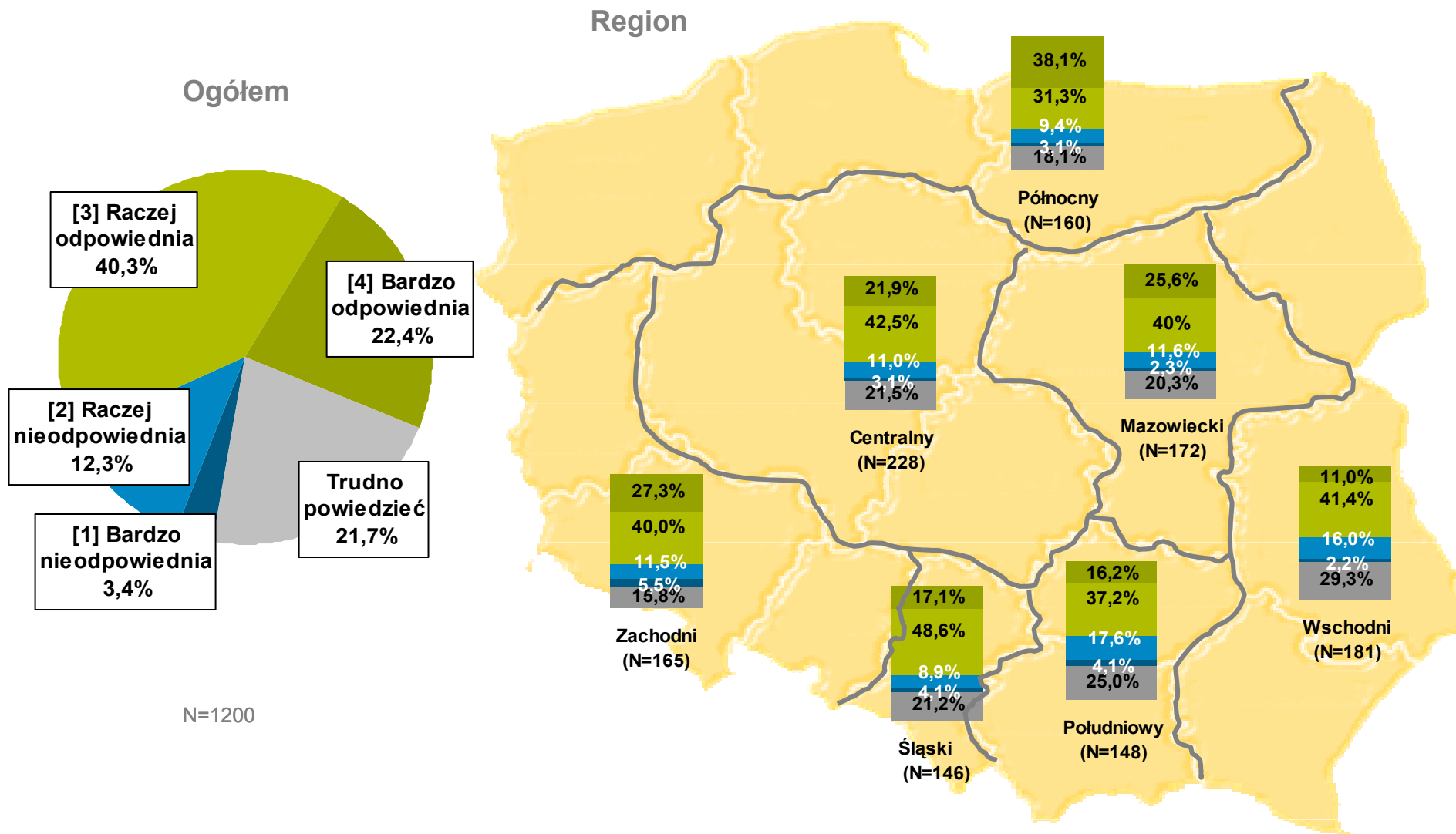

- Gdańsk jest postrzegany przez respondentów (zarówno uczestników grup, jak respondentów w badaniu ankietowym) jako **odpowiednia lokalizacja** dla Muzeum II Wojny Światowej, ponieważ:
  - stanowi alternatywę dla posiadającej wiele znanych muzeów Warszawy (Muzeum Wojska Polskiego, Muzeum Powstania Warszawskiego). Duża część respondentów nie darzy sympatią Warszawy i w związku z tym pozytywnie ocenia propozycje zlokalizowania muzeum w innym mieście;
  - jest miejscem symbolizującym początek wojny;
  - oraz popularnym miastem turystycznym – zarówno dla Polaków, jak i obcokrajowców, co zapewni muzeum odpowiednio liczne grono odbiorców.
- Każda lokalizacja muzeum może budzić kontrowersje. Uczestnicy grup dyskusyjnych, krytycznie nastawieni wobec lokalizacji Muzeum w Gdańsku, wskazywali na względy praktyczne (łatwość dojazdu) i lokalny patriotyzm (chcieli, aby Muzeum było w jego miejscowości/regionie).
- Respondenci z południowo-wschodniej Polski uczestniczący w badaniu ankietowym zwracali uwagę na znaczną odległość pomiędzy ich miejscami zamieszkania a Muzeum zlokalizowanym w Gdańsku.
- Z kolei wśród badanych mieszkających w województwach północnych odnotowaliśmy relatywnie wysoki odsetek pozytywnych ocen lokalizacji Muzeum.

LOKALIZACJA MUZEUM

Muzeum Drugiej Wojny Światowej zostanie zlokalizowane w Gdańsku. Czy Pana(i) zdaniem lokalizacja ta jest:

Podsumowanie

PODSUMOWANIE

- We wszystkich grupach dyskusyjnych zdecydowanie **pozytywnie oceniano** pomysł utworzenia Muzeum II Wojny Światowej. Badanie ilościowe potwierdza tę opinię.
- W wypowiedziach respondentów dominuje pogląd, że Muzeum jest potrzebne, ponieważ należy **podtrzymywać pamięć** o II wojnie światowej oraz przekazywać młodym pokoleniom wiedzę o wojnie.
- Pozytywnym deklaracjom badanych towarzyszy **chęć odwiedzenia** Muzeum II Wojny Światowej – ponad 60 % respondentów deklaruje taki zamiar.
- Muzeum powinno eksponować **aktywność Polaków** na terenie kraju oraz poza granicami. Większość uczestniczących w badaniu ilościowym podkreśla, że w Muzeum szczególnie istotne jest wskazanie w ekspozycji tych miejsc w Europie i na świecie, które są ważne dla Polaków.
- Dyskutanci podkreślali, że konieczne jest skonstruowanie jak najbardziej **bezstronnej narracji**. Ich zdaniem, najbardziej skutecznym sposobem pokazania zniszczeń wojennych oraz związanych z nimi cierpień ludzkich jest przedstawienie wydarzeń z perspektywy „zwykłego człowieka” i jego codziennej egzystencji podczas II wojny.
- Co trzeci badany uważa za najważniejsze to, aby Muzeum pokazywało przebieg wojny **zgodnie z prawdą** historyczną, bez uprzedzeń i negatywnych emocji.
- **Tematy**, które powinno eksponować Muzeum, to, w opinii respondentów, przede wszystkim Powstanie Warszawskie oraz wojna obronna 1939, a także zbrodnie wojenne i cierpienia ludności polskiej oraz Holocaust.
- Muzeum powinno być dla zwiedzających **„dotykiem historii”**, co jest możliwe dzięki zastosowaniu technik multimedialnych. Przykładem może być pod tym względem – w opinii uczestników dyskusji – Muzeum Powstania Warszawskiego.
- Gdańsk jest postrzegany przez respondentów jako **odpowiednia lokalizacja** dla Muzeum II Wojny Światowej, choć każda decyzja tego rodzaju może budzić kontrowersje.

Aneks 1: TABELE

PENTOR
RESEARCH INTERNATIONAL